



Päiväys
19.11.2025

Diaarinumero
942/03.04.04.04.20/2024

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

19.11.2025

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä **26.11.2025**

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 19.11.2025 nro 1445/2025, valitus vesitalousasiassa, päätös ojitustoimitushakemusta koskevassa asiassa, Röölä, Rymättylä.

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **19.11.2025 – 29.12.2025**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **29.12.2025**.



19.11.2025

Dnro 942/03.04.04.04.20/2024

Asia Valitus ojitusta koskevassa vesitalousasiassa

Valittajat [REDACTED]

Vastapuoli Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Päätös, josta valitetaan Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 19.6.2024
VARELY/705/2024

Hakemus

[REDACTED] on hakenut ojitustoimitusta, jossa ratkaistaan Luotojentien alittavan rummun korjaus tai uusiminen hänen kiinteistönsä [REDACTED] vettymishaitan poistamiseksi.

Hakemuksessa todetaan, että kiinteistö on kuivatettu ojittamalla. Luotojentien alittava rumpu on tukkeutunut tien leventämisen ja painumisen vuoksi. Rumpu ei enää läpäise kiinteistöltä johdettavia kuivatus- ja salaojavesiä. Tästä on seurannut, ettei kiinteistöä voida kuivattaa, vaan se vettyy ja tulvii.

Vuoden 2008 ojitustoimituksessa ei ole ratkaistu sitä, onko tienpitäjä velvollinen kustannuksellaan korjaamaan ojituksen toteuttamiseksi rakennetun maantien alittavan rummun. Lisäksi olosuhteet ovat muuttuneet siten, ettei kiinteistön käyttötarkoitus enää ole viljelyspelto vaan kaavoituksen muuttumisen takia kiinteistö on nykyään asuntorakentamisen alue.

Valituksenalainen päätös

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on hylännyt hakemuksen ojitustoimituksen määräämiseksi.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluja

██████████ on hakenut ojitustoimitusta Luotojentien alittavan rummun korjaamiseen ensimmäisen kerran helmikuussa 2008, jolloin asia on otettu ojitustoimitukseen.

Toimitusmiesten päätös on annettu 24.4.2008 ja se on lainvoimainen. Päätöksen mukaan "Turun tiepiiriä ei voida velvoittaa vesilain 6 luvun 33 §:n nojalla rakentamaan rumpua maantien 1890 eli Luotojentien alitse ██████████ peltojen kuivattamiseksi rummun rakentamisesta aiheutuvien, ojituksesta saatuun hyötyyn verrattuna, kohtuuttoman suurten kustannusten vuoksi. Turun tiepiiriin on korvattava vahinko ██████████ tilalle, joka aiheutuu siitä, että tarpeellisena pidettävää maankuivatusta ei voida rummun puuttumisen vuoksi suorittaa, VL 6 luku 3 §. Tällaiseksi korvaukseksi toimitusmiehet ovat arvioineet 6 228,38 €. Asian ratkaisun ollessa tämä, ei toimituksessa ole tarve vahvistaa ojituskustannuksia tai perustaa ojitusyhtiötä ojituksen toimeenpantavaksi."

Päätöksessä on tämän lisäksi lausuttu alueen luontaisesta kuivatussuunnasta, ettei Luotojentien tiepenkereen suunta ole alueen vesien luontainen laskusuunta. Päätöksessä on todettu, että luontaisesti vedet on laskeneet ██████████ tilan suuntaan itään.

██████████ uuden hakemuksen mukaan Luotojentien valtiolle luovuttamisen vastaanoton pöytäkirjasta (14.8.1961) ilmenee, että kiinteistön ojituksen kohdalla (1,380 km) on 0,5 metrin rumpu.

ELY-keskus on 28.5.2024 käynyt maastokäynnillä tarkistamassa 14.8.1961 päivätyn pöytäkirjan mukaisten rumpujen sijainnin. Tarkastuksella rumpujen todettiin olevan rumpuluettelon mukaisissa paikoissa, oikean kokoisia ja toimintakuntoisia. ELY-keskus on todennut maastokäynnin perusteella, ettei asiakkaan esittämässä paikassa sijaitse pöytäkirjan mukaista rumpua. Rumpujen sijainti ilmenee päätöksen liitteenä olevasta maastokäynnin muistiosta. ELY-keskus on katsonut siten hakemuksen mukaisen väittämän tienpitäjän rakentamasta Luotojentien alittavasta rummusta ojituksen toteuttamiseksi olevan virheellinen.

Hakemuksen mukaan ojitustoimituksen käynnistäminen on perusteltua myös sen vuoksi, että olosuhteet ovat vuoden 2008 ojitustoimituksen jälkeen olennaisesti muuttuneet. Alueelle on toimitusmiesten päätöksen antamisen jälkeen (30.5.2014) tullut voimaan osayleiskaava. Kaavaselostuksen kohdassa 6.3. todetaan, että rakennuslupa voidaan myöntää suoraan osayleiskaavan perusteella siinä osoitetun rakennusoikeuden puitteissa edellyttäen, että rakennuspaikka täyttää rakennuskelpoisuusehdot. Kiinteistöllä ei ELY-keskuksen tietojen mukaan ole rakennuslupaa, joka muuttaisi tilanteen niin, että se poikkeaisi vuonna 2008 annetun päätöksen mukaisesta tilanteesta.

Vesilain 5 luvun 2 §:n mukaisissa määritelmissä ojituksesta saatavalla hyödyllä tarkoitetaan maan käyttöarvon nousua siinä tarkoituksessa, johon

maata käytetään tai olosuhteet huomioon ottaen voidaan lähinnä käyttää. Hallituksen esityksessä on todettu, että ojituksesta saatavalla hyödyllä tarkoitettaisiin vastaavasti kuin vesilain 6 luvun 16 §:ssä maan käyttöarvon nousua siinä tarkoituksessa, johon maata käytetään tai olosuhteet huomioon ottaen voidaan lähinnä käyttää. Vuoden 1997 vesilain muutoksella hyödyn määritelmää muutettiin siten, että se soveltui aikaisempaa paremmin erilaisiin olosuhteisiin. Ensisijaisesti hyöty arvioidaan sen perusteella, mihin tarkoitukseen maata ojituksen jälkeen tosiasiallisesti tullaan käyttämään. Ellei jollakin alueella ole ojituksen jälkeen todettavissa selkeää käyttötarkoitusta, hyötynä pidetään maan käyttöarvon nousua siinä tarkoituksessa, johon maata olosuhteet huomioon ottaen voidaan lähinnä käyttää.

ELY-keskuksen elinkeinovastuualueen mukaan kiinteistöillä sijaitsevat peltolohkot [REDACTED] ja [REDACTED] ovat edelleen maatalousmaa käytössä ja tilalla on voimassa oleva ympäristösitoumus.

ELY-keskus on katsonut, että alueelle tehdystä kaavamuutoksesta huolimatta varsinaisessa maankäytössä ei ole tapahtunut sellaista tosiasiallista muutosta, jonka perusteella asia voitaisiin käsitellä uudelleen ojitustoimituksessa.

ELY-keskus on katsonut siten, ettei käsillä ole sellaisia vesilain 5 luvun 4 §:n mukaisia edellytyksiä, että asia tulisi ottaa uudelleen ojitustoimituksessa käsiteltäväksi. ELY-keskus ei siten ole antanut määräystä toimituksen suorittamiseen, vaan hakemus on hylätty.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

[REDACTED] on vaatinut, että ELY-keskuksen päätös kumotaan ja että hallinto-oikeus määrää hakemuksen mukaisen ojitustoimituksen. Lisäksi ELY-keskus pitää velvoittaa korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa myöhemmin esitettävän laskun mukaisesti, viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä alkaen.

Perustelut

Valittaja omistaa kiinteistön [REDACTED]. Kiinteistön lohkot sijaitsevat Luotojentien (maantie 1890) pohjoispuolella molemmin puolin Aatilan yksityistietä. Aatilantien länsipuolisen alueen (lohko 1) pinta-ala on 0,65 ha ja itäpuolisen alueen (lohko 2) pinta-ala on 1,32 ha. Valuma-alue, jolta hulevesiä virtaa kiinteistölle on noin 6,50 ha.

Kiinteistö on kuivatettu ojittamalla. Lohko 1 on avo-ojitettu ja lohko 2 on salaojitettu. Lohkon 1 kuivatusvedet ja lohkon 2 salaojavedet on johdettu Luotojentien pohjoispuolen penkereeseen asti ulottuvalla 315 mm putkella. Ojitus on alittanut Luotojentien johtamalla vesi Luotojentietä perustettaessa rakennetun rummun kautta. Luotojentien eteläpuolella, kiinteistöllä [REDACTED], on 45 metrin pituinen putkioja, jonka kautta vesi

johdetaan edelleen [REDACTED] kiinteistöllä avo-ojaa pitkin tienvarsiojaan ja lopulta Laitsalmeen.

Ojitusjärjestelmä on rakennettu ilmeisesti jo ennen Luotojentien perustamista. Tie on luovutettu valtion hoitoon vuonna 1961. Sitä ennen kunnantie oli parannettu sen tasoiseksi, että valtio on hyväksynyt sen paikallistieksi ja valtion hoidettavaksi. Ojituksen osana Luotojentien ja Aatilantien risteyksen alueelle on rakennettu halkaisijaltaan noin 0,5 metrin rumpu. Sen olemassaolo ja sijainti ilmenee RC-Infra Oy:n sähköpostista 10.7.2024, joka on valituksen liitteenä 2 ja sen liitteenä olevasta rummun tulkintakuvasta.

Ojituksen rumpu on tukkeutunut Luotojentien leventämisen ja painumisen vuoksi. Rumpu ei enää läpäise valittajan kiinteistöltä johdettavia kuivatus- ja salaojavesiä. Tästä on seurannut, ettei kiinteistöä voida kuivattaa, vaan se vettyy ja tulvii.

Hulevesien painovoimainen johtaminen avo-ojaa pitkin itään ei ole mahdollista, koska naapuritilan piiriojat sijaitsevat huomattavasti korkeammalla kuin valittajan kiinteistö. Naapuritilan piiriojia ei voi syventää, koska ne on kaivettu moreeniin ja kallio on lähellä maanpintaa.

Valittajan kiinteistön kuivattaminen ojittamalla edellyttää, että Luotojentien alittava rumpu korjataan tai uusitaan ojituksen kohdalla.

Vesilain 5 luvun 13 §:n mukaan tienpitäjän on kustannuksellaan tehtävä ja pidettävä kunnossa rumpu perustuksineen, kun kuivattamisen ja ojituksen toteuttamiseksi on tarpeen tehdä oja maantien alitse. Näin tienpitäjä on aikanaan toiminut. Röödilän-Airismaan-Aaslan paikallistien vastaanottokatselmuksen 14.8.1961 pöytäkirjan 3 §:stä ilmenee, että tien leveys on ollut 3,5 - 5,0 metriä vuonna 1961.

Sittemmin tienpitäjä on leventänyt ja vahvistanut tietä. Tiealueen leveys on tänä päivänä noin 9,3 metriä ojanpohjasta ojanpohjaan. Tie on voimakkaasti painunut etelänpuoleisella kaistalla. Painuma eteläreunassa on noin 0,35 metriä.

Luotojentien leventämisen ja painumisen johdosta ojituksen kohdalla oleva aikanaan rakennettu rumpu on tukkeutunut. Vesilain 5 luvun 13 §:n nojalla tienpitäjän on pidettävä rumpu kunnossa. Valtio tienpitäjänä on velvollinen korjaamaan rummun.

ELY-keskuksen päätöksessä todetaan, että maastokäynnin perusteella ojituksen kohdalla, Luotojentien ja Aatilantien risteyksen alueella ei sijaitse rumpua. ELY-keskuksen johtopäätös on ilmeisen virheellinen, koska RC-Infra Oy:n paikan päällä tekemän mittauksen mukaan ojituksen kohdalla sanotussa paikassa on Luotojentien alittava rumpu, tierekisteriosoitteena 1890/1/4560.

Ojitus-toimituksen toimitusmiehet ovat 24.4.2008 antamallaan päätöksellä LOS-2008-V-46-313 päättäneet, että Turun tiepiiriä ei voida velvoittaa

rakentamaan rumpua Luotojentien alitse valittajan kiinteistön kuivattamiseksi rakentamisesta aiheutuvien ojituksesta saatuaan hyötyyn verrattuna, kohtuuttoman suurten kustannusten vuoksi. Sen sijaan tiepiiri velvoitettiin korvaamaan kiinteistölle aiheutunut vahinko siitä, ettei maan kuivatusta voida rummun puuttumisen vuoksi suorittaa.

Ojitustoimitus ja toimitusmiesten päätös on perustunut virheelliseen lähtötietoon. Päätöksen 1. kohdan kolmannessa kappaleessa todetaan: ”Toimituksen tarkoituksena on ratkaista, tuleeko Turun tiepiirin rakentaa maantien numero 1890 alitse rumpu.....peltojen kuivattamiseksi.” Päätöksen 2. kohdan viimeisessä kappaleessa lausutaan: ”Toimituksessa ei tutkimuksin tai kaivauksin voitu todistaa rummun tai putken puuttumista Luotojentien tiepenkereestä”.

Väärä oletama rummun puuttumisesta on peräisin kiinteistön omistajan arvailuista. Toimitusmiehet olisivat voineet ja heidän olisi pitänyt tarkistaa todellinen tilanne.

Ojitustoimituksessa 24.4.2008 ei ole ratkaistu kysymystä siitä, onko tienpitäjä velvollinen kustannuksellaan korjaamaan ojituksen toteuttamiseksi rakennetun maantien alittavan rummun. Ojitustoimituksessa on käsitelty vain kysymystä siitä, tuleeko tiepiirin rakentaa rumpu paikkaan, jossa aiemmin ei ole ollut rumpua. Uuden ojitustoimituksen vireillepano on tarpeellinen ja perusteltu.

Ojitustoimituksen käynnistäminen on perusteltua myös sen vuoksi, että olosuhteet ovat vuoden 2008 ojitustoimituksen jälkeen olennaisesti muuttuneet. Kiinteistö ja sen käyttötarkoitus oli tuolloin viljelyspelto. Nykyisin kiinteistö on asuntorakentamisen alue. Mikäli kiinteistöä ei voida kuivattaa, se on rakennuskelvoton. Kiinteistö saadaan muutettua kaavan mukaiseen asuinkäyttöön vasta, kun maa-alueen kuivatusjärjestelmä on toimiva, mikä edellyttää haettua ojitustoimitusta.

Kiinteistö sijaitsee Rööln taajamassa. Naantalin kaupunginvaltuusto on 5.9.2011 hyväksynyt Rööln taajamaosayleiskaavan. Osayleiskaava on tullut voimaan 30.5.2014. Kaavassa kiinteistö on merkitty asuntoalueeksi (AO). Kiinteistöllä on neljä rakennuspaikkaa ja jokaisen rakennusoikeus on 350 k-m², yhteensä 1 400 k-m². Kaavaselostuksen mukaan rakennuspaikoille voidaan myöntää rakennusluvat, kun rakennuspaikka täyttää rakennuskelpoisuusehdot.

Kiinteistö on ojitettu. Osana ojitusta on Luotojentien alittava tienpitäjän aikanaan rakentama rumpu. Rumpu on tukkeutunut, eikä enää läpäise kiinteistöltä johdettavia kuivatus- ja salaojavesiä. Tästä on seurannut, ettei kiinteistöä pystytä kuivattamaan, vaan se vettyy ja tulvii. Tämän vuoksi rakennuspaikat eivät tällä hetkellä ole rakennuskelpoisia, eikä rakennuslupia voida vielä hakea.

Kiinteistöä ei ole kyetty osayleiskaavan mukaisesti toistaiseksi muuttamaan maatalousmaasta asuinkäyttöön, koska kiinteistö on ensin kuivatettava.

Kuivatus puolestaan ei ole mahdollista ilman toimivaa ojitusta. Ojitustoimitus on välttämätön, jotta kiinteistön rakennuspaikat saadaan rakennuskelpoisiksi ja niille haettua rakennusluvat.

Vesilain 5 luvun 2 §:n mukaan ojituksesta saatavalla hyödyllä tarkoitetaan maan käyttöarvon nousua siinä tarkoituksessa, johon maata voidaan käyttää. Kiinteistöllä on neljä rakennuspaikkaa ja sitä voidaan käyttää asumiseen, kun rakennuspaikat ovat rakennuskelpoisia. Hakemuksessa tarkoitetun ojitustoimituksen toteuttamisen jälkeen rakennuspaikat saadaan kuivatettua ja rakennuskelpoisiksi.

Kiinteistö on maantien varrella ja kiinteistöltä on hyvä näköala merelle. Kiinteistön vieressä kulkee vesi- ja jätevesiputkisto, josta voidaan lyhyillä putkihaaroilla liittyä vesi- ja jätevesihuoltoon. Rakennuspaikan käypä arvo on vähintään 50 000 euroa ja neljän rakennuspaikan arvo yhteensä vähintään 200 000 euroa. Mikäli kiinteistöä ei ole mahdollista kuivattaa, kiinteistö ja sen rakennuspaikat ovat arvottomia. Kiinteistön kuivattamisesta saavutettava hyöty on huomattava verrattuna rummun korjaamisen kustannuksiin.

██████████ kiinteistön omistajana on hyväksynyt, että hän osallistuu rummun korjaamisen kustannuksiin toimitusmiesten päätöksellä 24.4.2008 saamansa 6 228,32 euron osuudella.

Valituksen täydennyksessä on esitetty, että alkuperäisessä valituksessa todettiin, että Naantalın kaupungin Rymättylän Luotojentiellä aikanaan rakennettujen Luotojentien alittavien rumpujen ja niiden sijaintia koskevat asiakirjat ovat arkistoituina ELY-keskuksen arkistossa. Valituksessa ilmoitettiin, että sitä täydennetään, kun lomakauden jälkeen ELY-keskuksen virkailijoilla on mahdollisuus etsiä asiakirjoja arkistosta. Asiakirjoja on valittajalle kerrotun mukaan etsitty, mutta arkistossa ei ole ollut enää säilyttävänä asiakirjoja 1950–1960 luvuilta. Tämän vuoksi valitusta ei ole mahdollista täydentää valituksessa ennakoidulla tavalla.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Naantalın kaupungissa.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lausunnossaan muun ohella esittänyt, että valitus tulee kokonaisuudessaan perusteettomana hylätä. Valittajan oikeudenkäyntikuluja ei tule tuomita ELY-keskukselle korvattavaksi, sillä valituksenalainen päätös on lainmukainen. On kohtuullista, että valittaja vastaa itse oikeudenkäyntikuluistaan.

Ojitustoimituksessa on vuonna 2008 tarkoituksena ollut ratkaista se, tuleeko Turun Tiepiirin rakentaa maantien nro 1890 alitse rumpu Rymättylän kunnassa ██████████ peltojen kuivattamiseksi. Ojitustoimitusta koskevassa päätöksessä on todettu, että tällöin saatujen tietojen mukaan tienpenkereen läpi ei ole rakennettu rumpua, vaan vesi on suotautunut

penkereen läpi, mistä se on edelleen johdettu tien toiselle puolelle putkiojana tilan [REDACTED] alueella noin 45 metrin matkalta, jonka jälkeen vesi jatkaa matkaa avo-ojassa [REDACTED] tilan läpi tienvarsiojaan ja edelleen Laitsalmeen.

Päätöksessä on todettu [REDACTED] salaojakartoista selvitetyn, että lohkoa 2 salaojitettaessa on alueen vedet johdettu Luotojentien alitse (päätöksen liite 2). Salaojituskartan mukaan vedet on johdettu [REDACTED] [REDACTED] avo-ojasta Luotojentien alitse jo 1960-luvulla, mutta asiakirjoista ei selviä, onko tien ali ollut tällöin asennettuna salaojaputkia tai muuta vastaavaa rakennetta.

Toimituksessa ei tällöin ole voitu tutkimuksin tai kaivauksin todistaa rummun tai putken puuttumista Luotojentien tiepenkereestä. Päätöksen mukaan tieto rummun puuttumisesta on perustunut [REDACTED] omistajan toimituksen aikana ja sitä ennen esittämiin lausumiin.

[REDACTED] on ojitustoimitusta koskevan uuden hakemuksen liitteenä toimittanut ELY-keskukselle viraston Liikennevastuualueen toimittaman paikallistiepäätöksen, joka on koskenut Röödilän-Airismaan-Aaslan kunnantietä. Pöytäkirjan mukaan tie on määrätty kunnantiekksi lääninhallituksen päätöksellä 2.12.1955. Kyseinen tieosuus on asiakirjojen perusteella luovutettu valtion hoitoon vuonna 1961. Tätä ennen kunnantie on parannettu sen tasoiseksi, että valtio on sen hyväksynyt paikallistiekksi ja valtion hoidettavaksi. Vastaanottokatselmusta koskevaan pöytäkirjaan on tällöin myös liitetty rumpuluettelo.

ELY-keskus on asian selvittämiseksi ennen ratkaisun antamista tehnyt paikalle maastokäynnin sen tarkistamiseksi, missä rumpuluettelon mukaiset rumpupaikat maastossa sijaitsevat. Tämän käynnin perusteella on varmennuttu siitä, ettei kyseisessä paikassa sijaitse rumpuluettelon mukaista rumpua, eikä kyse ole ollut tienpitäjän rakentamasta rummusta, toisin kuin valituksessa tuodaan esiin.

Tämän nojalla ELY-keskus on voinut tehdä asiassa päätelmän siitä, ettei kyseisellä paikalla sijaitse rumpua, jota tienpitäjä olisi ollut velvollinen pitämään kunnossa vesilain 5 luvun 13 §:n mukaisesti. ELY-keskuksella on ollut oikeus luottaa vuoden 1961 mukaisiin asiakirjoihin, joissa on esitetty tienpitäjän vastuulle siirtyvien rumpujen sijainnit. ELY-keskus on siten tältä osin katsonut, ettei kyse ole sellaisesta vesilain 5 luvun 4 §:n 1 momentin kohdan 5 mukaisesta seikasta, että asia olisi tullut käsitellä ojitustoimituksessa uudelleen, koska asiassa olisi kyse ojitustoimituksessa aikaisemmin päätetyn suunnitelman muuttamisesta.

Koska rumpuluettelon mukaisesti kyseisellä paikalla ei sijaitse rumpua, joka olisi siirtynyt tienpitäjän vastuulle, ei insinööritoimiston tekemä rumpukuvaus muuta asiaa tältä osin toiseksi.

Vesilain mukaan ojituksesta saatavalla hyödyllä tarkoitetaan maan käyttöarvon nousua siinä tarkoituksessa, johon maata käytetään tai olosuhteet huomioon ottaen voidaan lähinnä käyttää.

Kuten päätöksessä on todettu, ELY-keskuksen elinkeinovastuualueen mukaan kiinteistöillä sijaitsevat peltolohkot [REDACTED] ja [REDACTED] ovat edelleen maatalousmaakäytössä ja tilalla on voimassa oleva ympäristösitoumus. ELY-keskus on tämän johdosta katsonut, että alueelle tehdystä kaavamuutoksesta huolimatta varsinaisessa maankäytössä ei ole tapahtunut sellaista tosiasiallista muutosta, jonka perusteella asia voitaisiin käsitellä uudelleen ojitustoimituksessa.

Kiinteistön omistajalla on vesilain mukaisesti oikeus syventää itään päin laskevia ojia kuivatuksen parantamiseksi yhteisellä ojittamisella. Rummun lisääminen yleisen tien ali ei ole kiinteistön omistajan ainoa keino peltojen kuivattamiseksi.

Edellä lausutusta johtuen uuden ojitustoimituksen määrittämiselle ei ole perusteita valituksessa esitetyllä tavalla.

[REDACTED] omistajina, sekä [REDACTED] omistajana, on varattu tilaisuus antaa vastine. [REDACTED] ja [REDACTED] eivät ole antaneet vastinetta. [REDACTED] on antanut vastineen.

Valittajalle on varattu tilaisuus antaa vastaselitys. Valittajan kuolinpesän osakkaat ([REDACTED]) ovat antaneet vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden pyynnöstä esitetyssä lisäselvityksessä valittajan asiamies on ilmoittanut, että [REDACTED] on kuollut 29.11.2024 ja että kuolinpesän osakkaat jatkavat valitusta.

Valittajat ovat toimittaneet hallinto-oikeudelle 22.8.2025 päivätyn oikeudenkäyntikululaskun, jonka mukaan asiassa on aiheutunut yhteensä 9 776,45 euron kulut toimenpiteistä ajalla 21.8.2023–29.1.2025.

ELY-keskus on vastineessaan kiistänyt valittajien oikeudenkäyntikuluvaatimuksen perusteiltaan ja katsonut, ettei valituksesta ole käynyt ilmi mitään sellaista, mistä syystä päätöstä asiassa tulisi muuttaa ja valitus tulee kokonaisuudessaan hylätä aiheettomana.

Ottaen huomioon, että valittajien oikeudenkäyntikulut eivät ole aiheutuneet viranomaisen virheestä, selvästi lainvastaisesta ratkaisusta tai harkintavallan väärinkäytöstä, ei voida pitää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n tarkoittamin tavoin kohtuuttomana, että valittajat vastaavat valituksestaan aiheutuneista oikeudenkäyntikuluistaan. ELY-keskus on todennut laskun sisältävän oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 97

§:n vastaisia kuluja, jotka eivät lain mukaan ylipäättään voi olla korvattavia oikeudenkäyntikuluja.

Vähintäänkin siltä osin kuin vastaajan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevat vaatimukset koskevat hallintomenettelyn aikana syntyneitä kuluja, vaatimukset on hylättävä lakiin perustumattomina. Tällaisia kuluja ovat kaikki ennen ELY-keskuksen 19.6.2024 antamaa päätöstä laskutetut kuluerät.

Valittajat ovat antaneet oikeudenkäyntikuluja koskevan vastineen, jossa on todettu muun ohella, että kuluja on syntynyt jo ennen ELY-keskuksen päätöstä tehdyistä toimenpiteistä, jotka ovat olleet oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 97 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja selvityksen hankkimisesta ja muusta oikeudenkäynnin valmistelusta aiheutuvia kuluja.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus kumoaa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksen ja palauttaa asian elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukselle ojitustoimituksen määrittämiseksi.
2. Hallinto-oikeus [REDACTED] kuolinpesän osakkaiden oikeudenkäyntikuluvaatimuksen enemmälti hyläten velvoittaa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen korvaamaan [REDACTED] kuolinpesän osakkaiden oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa 800 eurolla viivästyskorkoineen. Viivästyskorko määräytyy korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaisesti siitä lukien, kun kuukausi on kulunut tämän päätöksen antamisesta.

Perustelut

1. Pääasia

Sovellettavat säännökset

Vesilain 1 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto toimii tässä laissa tarkoitettuna lupaviranomaisena. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja ojitustoimituksen toimivallasta ojitusasioissa säädetään 5 luvussa.

Saman pykälän 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (*valtion valvontaviranomainen*) ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimivat tässä laissa tarkoitettuina valvontaviranomaisina.

Vesilain 5 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan ojitusta koskeva asia, joka ei 3 §:n mukaan edellytä lupaviranomaisen lupaa, on käsiteltävä ojitustoimituksessa, jos:

3) oja on tehtävä maantien, rautatien, kaapelin, kaasuputken, vesijohdon,

lämpöputken tai viemärin alitse eikä tienpitäjä, radanpitäjä tai kaapelin, kaasuputken, vesijohdon, lämpöputken tai viemärin omistaja ole antanut suostumustaan toimenpiteeseen;

4) yhteisestä ojituksesta ei voida sopia ja hyödynsääjiä on vähintään kolme; tai
5) kyse on ojitustoimituksessa aikaisemmin päätetyn suunnitelman muuttamisesta, ojitussyhteisön perustamisesta tai purkamisesta taikka jäsenten oikeuksia ja velvollisuuksia yhteisössä koskevasta asiasta.

Vesilain 5 luvun 13 §:n 1 momentin mukaan jos ojituksen toteuttamiseksi on tarpeen tehdä uusi oja maantien, rautatien, kaapelin tai kaasuputken alitse, siirtää kaapelia tai kaasuputkea taikka suurentaa tien poikki johtavaa puroa tai ojaa, hankkeesta vastaavalla on oikeus vaatia tällaisen toimenpiteen suorittamista niin, että tien, rautatien, kaapelin tai kaasuputken yläpuolella olevat maat voidaan kuivattaa 15 §:n 2 momentin mukaisesti määrättyyn syvyyteen.

Saman pykälän 2 momentin mukaan hankkeesta vastaavan on kustannuksellaan tehtävä 1 momentissa tarkoitettu oja ja suurennettava vesiuomaa. Tienpitäjän, radanpitäjän, kaapelin omistajan tai kaasuputken omistajan on kuitenkin kustannuksellaan tehtävä ja pidettävä kunnossa silta tai rumpu perustuksineen taikka siirrettävä kaapeli tai kaasuputki.

Saman pykälän 3 momentin mukaan jos 2 momentissa tarkoitettut kustannukset nousevat kohtuuttoman suuriksi ojituksesta saavutettavaan hyötyyn verrattuna, tienpitäjä, radanpitäjä taikka kaapelin tai kaasuputken omistaja ei ole velvollinen sillan tai rummun tekemiseen taikka kaapelin tai kaasuputken siirtoon. Hänen on kuitenkin korvattava edunmenetys, joka aiheutuu tarpeellisena pidettävän maan kuivattamisen estymisestä, jollei edunmenetystä ole toisessa yhteydessä jo korvattu.

Saman pykälän 4 momentin mukaan jos tämän luvun mukaisen ojituksen toteuttamiseksi on tarpeen tehdä uusi oja yksityisen tien alitse tai suurentaa yksityisen tien poikki johtavaa puroa tai ojaa ja tämän vuoksi on tehtävä uusi silta tai rumpu taikka muutettava olemassa olevaa siltaa tai rumpua, työ on hankkeesta vastaavan kustannuksella tehtävä siten, että silta tai rumpu on työn jälkeen kunnoltaan vähintään entisen veroinen. Sillan tai rummun kunnossapidosta vastaa tienpitäjä.

Vesilain 5 luvun 31 §:n 1 momentin mukaan ojitustoimitusta on haettava asianomaiselta valtion valvontaviranomaiselta. Hankkeesta vastaavan, joka ei ole luonnollinen henkilö, on tehtävä hakemus sähköisesti.

Valvontaviranomainen voi erityisestä syystä hyväksyä hakemuksen toimittamisen paperisena. Hankkeesta vastaavan on valvontaviranomaisen pyynnöstä toimitettava hakemusasikirjat paperisena, jos se on tarpeen asian käsittelyn vuoksi. Valtion valvontaviranomaisen on annettava määräys ojitustoimituksen pitämiseen ympäristöhallinnon palveluksessa virkavastuulla toimivalle henkilölle, jolla on riittävä asiantuntemus (*toimitusmies*). Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimitusmiehen pätevyysvaatimuksista.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 29 §:n 1 momentin mukaan jos asianosainen kuolee oikeudenkäynnin aikana, hänen oikeudenomistajansa tulevat hänen sijaansa, jollei asian laadusta muuta johdu.

Asiassa saatu selvitys

██████████ on toimittanut Varsinais-Suomen ELY-keskukselle ojitustoimitushakemuksen. ELY-keskus on hylännyt hakemuksen. ██████████ ja hänen sijaansa tulleet kuolinpesän osakkaat ovat vaatineet, että ELY-keskuksen päätös kumotaan ja että hallinto-oikeus määrää hakemuksen mukaisen ojitustoimituksen.

Hakemuksen mukaan ojituksen rumpu on tukkeutunut Luotojentien leventämisen ja painumisen seurauksena, mikä on johtanut siihen, ettei kiinteistöä ██████████ voida kuivattaa, vaan se vettyy ja tulvii. Olosuhteet ovat vuoden 2008 ojitustoimituksen jälkeen olennaisesti muuttuneet. Kiinteistö ja sen käyttötarkoitus oli tuolloin viljelyspelto. Nykyisin kiinteistö on asuntorakentamisen alue. Osayleiskaavassa ██████████ kiinteistö on merkitty asuntoalueeksi (AO). Kiinteistöllä on neljä rakennuspaikkaa ja jokaisen rakennusoikeus on 350 k-m², yhteensä 1 400 k-m². Kaavaselostuksen mukaan rakennuspaikoille voidaan myöntää rakennusluvat, kun rakennuspaikka täyttää rakennuskelpoisuusehdot. Koska kiinteistöä ei voida kuivattaa, eivät rakennuspaikat ole rakennuskelpoisia, eikä rakennuslupia ole mahdollista hakea. Asiassa saadun selvityksen mukaan hulevesien johtaminen avo-ojaa pitkin itään ei ole mahdollista, koska naapuritilan piiriojat sijaitsevat huomattavasti korkeammalla kuin kiinteistö. Naapuritilan piiriojia ei voi syventää, koska ne on kaivettu moreeniin ja kallio on lähellä maanpintaa.

██████████ hakemuksesta aiemmin määrätyssä ojitustoimituksessa toimitusmiehet ovat antaneet 24.4.2008 päätöksen, jonka mukaan tienpitäjän on korvattava valittajan kiinteistölle vahinko, koska tarpeellista maankuivatusta ei voida tehdä rummun puuttumisen vuoksi.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Hakemus koskee kiinteistön ██████████ kuivatustilan parantamista sen ottamiseksi Röölään taajamaosayleiskaavan mukaiseen asuinaluekäyttöön (AO). Kiinteistön kuivatustilan parantamisesta on saatavissa hyötyä maan käyttöarvon nousuna siinä tarkoituksessa, johon se on kaavassa osoitettu. Kiinteistön kuivatustilan parantaminen edellyttää kuivatusvesien johtamista Luotojentien alitse Laitsalmen suuntaan. Uuden ojayhteyden rakentamisesta rummussa tien alitse ei ole sovittu tienpitäjän kanssa.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on ojitustoimitukseen toimitusmiestä määräämättä hylännyt hakemuksen. Ojituksesta ei ole laadittu ojitussuunnitelmaa eikä pidetty toimituskokousta. Kiinteistön rakennuskäyttöön ottamiseksi tarvittavaa kuivatussyvyyyttä ei ole selvitetty. Selvittämättä on jäänyt myös se, onko uusi oja tarpeen vaaditun riittävän kuivatustilan saavuttamiseksi vai voidaanko hakemuksessa vaadittu kuivatustila saavuttaa olemassa olevia ojia käyttäen.

Valtion valvontaviranomainen, eli ELY-keskus, antaa toimitusmääräyksen, jos lain edellytykset ojitustoimituksen pitämiseen vesilain 5 luvun 4 §:n mukaan ovat olemassa. Hakemus koskee maantien alitse rakennetuksi väitetyt rummun kunnossapitoa eli vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaista maantien alitse tehtävää ojaa. Oikea menettely ja toimivaltainen viranomainen asiassa on toimitusmiehen pitämä ojitustoimitus. Vesilakiin ei sisälly säännöstä, jonka perusteella vesilain valtion valvontaviranomainen voisi toimitusmiehen määräämisen sijaan hylätä hakemuksen ojitustoimituksen pitämisestä sellaisessa ojitusasiassa, joka on säädetty käsiteltäväksi ojitustoimituksessa.

Ojitustoimituksen tulee ojituksen toteuttamiseksi laadittavan ojitussuunnitelman perusteella annettavassa päätöksessä ratkaista kysymys siitä, miten valittajien kiinteistön asuinaluekäyttöön ottamiseksi tarvittava ojitus on toimeenpantava.

ELY-keskuksen päätöksen perustelujen mukaan asiassa ei ole ollut sellaisia vesilain 5 luvun 4 §:n mukaisia edellytyksiä, että asia tulisi ottaa uudelleen ojitustoimituksessa käsiteltäväksi. ELY-keskus on lausunnossaan hallinto-oikeudelle tarkentanut kyseessä olevan vesilain 5 luvun 4 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisen edellytyksen puuttumisen. Tältä osin hallinto-oikeus toteaa, ettei hakemuksen mukaisen asian ole katsottava tarkoittavan aikaisemmassa ojitustoimituksessa päätetyn suunnitelman muuttamista.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen päätös ojitustoimitushakemuksen hylkäämisestä on näin ollen kumottava. Koska hallinto-oikeus ei voi antaa vesilain 5 luvun 31 §:n 1 momentissa tarkoitettua määräystä ympäristöhallinnon palveluksessa virkavastuulla toimivalle henkilölle ojitustoimituksen pitämiseen, asia on palautettava ELY-keskukselle toimitusmiehen määräämiseksi, ojitussuunnitelman laatimiseksi ja ojitustoimituksen pitämiseksi.

2. Oikeudenkäyntikulut

Valittajat ovat valituksessaan vaatineet, että hallinto-oikeus velvoittaa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen korvaamaan heidän oikeudenkäyntikulunsa hallinto-oikeudessa myöhemmin esitettävän laskun mukaisesti, viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä alkaen. Valittajat ovat toimittaneet hallinto-oikeuteen 22.8.2025 päivätyn laskun suoritetuista toimenpiteistä ajanjaksolta 21.8.2023–29.1.2025, jonka kokonaissumma on 9 776,45 euroa arvonlisäveroineen.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Saman pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Asianajotoimiston laskun mukaan ajalla 21.8.2023–15.4.2024 kertyneet kulut 3 230 euroa (ilman arvonlisäveroa) ovat muodostuneet hakemuksen tekemisestä ELY-keskukselle. Tältä osin hallinto-oikeus toteaa, että kulut eivät ole oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 97 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisia oikeudenkäyntikuluja. Tämän vuoksi hallinto-oikeus on hylännyt vaatimuksen tältä osin.

ELY-keskuksen valituksenalainen päätös on annettu 19.6.2024. Asianajotoimiston laskun mukaan ajalla 20.6.2024–29.1.2025 kertyneet kulut 4 560 euroa (ilman arvonlisäveroa) ovat muodostuneet valituksesta hallinto-oikeudelle ja toimenpiteistä hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeuden ratkaisu huomioon ottaen olisi kohtuutonta, että [REDACTED] kuolinpesän osakkaat joutuisivat pitämään hallinto-oikeudessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulunsa kokonaan vahinkonaan. Varsinais-Suomen ELY-keskus on näin ollen velvoitettu korvaamaan kuolinpesän osakkaiden oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa hallinto-oikeuden kohtuulliseksi arvioimalla 800 eurolla.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Naantalın kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **29.12.2025**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Raija Uusi-Niemi ja Riitta Riihimäki sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Martti Häikiö.

Esittelijä Maria Ingerström

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden
asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

Asiamies: AA 

Jäljennös maksutta

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Naantalin kaupunginhallitus

Naantalin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto/
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedotVaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#